

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

VASTAUKSIA JA KOMMENTTEJA KUNTALIITON LAUSUNNON JOHDOSTA

Kysymys aktivointisuunnitelman laatijan taustasta

Kysymyksenä STM:lle esitettiin Kuntaliiton lausunnon näkemys siitä, että aktivointisuunnitelmaa tekevän kunnan edustajan tulisi aina olla sosiaalihuollon ammattihenkilö, mutta toisaalta TYP-laissa ei ole asetettu moniammatillista työllisyysuunnitelmaa koskien erillisiä ammattipätevyysvaatimuksia. Tästä haluttiin erityisesti selvitystä, eli Kuntaliiton mainitsemasta erosta ja sen syistä.

Vastauksena kysymykseen STM toteaa, että kuntouttavaa työtoimintaa koskevassa laissa ei myöskään ole ammattipätevyysvaatimuksia, vaan ne ovat johdettavissa sosiaalihuollon lainsäädännöstä. Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolaissa oleva yksi sosiaalihuollon palvelu (kunnallisina sosiaalipalveluina on huolehdittava myös ...kuntouttavasta työtoiminnasta, SHL 14.2§) ja palveluun päädytään aktivointisuunnitelman perusteella. Hallituksen esityksen perusteluissa on tarkennettu sitä, miten sosiaalihuoltolaki ja sosiaalihuollon prosessi nivoutuvat STM:n näkemyksen mukaan kuntouttavan työtoiminnan palvelua koskevaan prosessiin. Vahvana yleislakina toimiva sosiaalihuoltolaki (1301/2014) tuli voimaan (pääosin) 1.4.2015. Kunnat ovat toivoneet, että uuden sosiaalihuoltolain soveltamiseen saataisiin tukea ja siksi sosiaalihuollon toimintaprosessin avaaminen tähän lainsäädäntöön vastaa osaltaan tähän tarpeeseen.

Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain säännöksiä ja perusteluita tarkastelemalla voi todeta, että tässä laissa ei säädetä siitä, millaista koulutusta monialaisen työllistymissuunnitelman laatijoilta vaaditaan. Tämä johtuu siitä, että kyseessä on yhteistoimintamalli, jossa mukana olevat tahot toimivat kukin omien toimivaltuuksiensa puitteissa. Tavoitteena on ko. hallituksen esityksen mukaan edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja.

Mainittakoon, että hallituksen esitys työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettiin lokakuussa 2014. Esitys uudeksi sosiaalihuoltolaiksi annettiin syyskuussa 2014, eli melko samoihin aikoihin. Näitä lakeja säädettäessä ei ole ymmärrettävästi voitu kunnolla ottaa kantaa perusteluissa palveluiden yhteensovittamiskysymyksiin.

Työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa keskeisiä kunnan palveluja HE:n mukaan ovat kunnan lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuten sosiaalityö, kuntouttava työtoiminta ja työttömien terveydenhuollon palvelut sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Vaikka monet kunnat tarjoavat työttömille erilaisia työllistymistä edistäviä palveluja, kunnilla ei ole lakisääteistä velvoitetta niiden järjestämiseen. HE:ssä todetaan, että jos kunta niitä tarjoaa, olisi tarkoituksenmukaista, että niitä olisi tarjolla myös osana työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua.

TYP-toiminnasta tehdyn palvelumuotoiluselvityksen (TEM 2019) perusteella yhteispalveluissa on alueellisia eroja kuntien välillä ja toiminta on muodostunut jokaisessa kunnassa alueellisesti annettujen resurssien näköiseksi. Selvityksen perusteella osassa kunnissa yhteispalvelulle on tunnistettu lainsäädäntöä laajempi rooli työllistymisen kentässä, mikä on edesauttanut palvelun

kehittämistä ja lisännyt resursointia. Kunnan toimintojen osalta sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat ovat yhdessä TE-hallinnon toimijoiden kanssa TYP- toiminnan ydintä.

Monialaista yhteispalvelua koskevassa HE:ssa todetaan myös, että kunnat arvioisivat monialaisen yhteispalvelun tarvetta lähinnä sellaisten työmarkkinatuen saajien osalta, jotka ovat kunnan sosiaalihuollon palvelujen piirissä. Sosiaalihuollon rooli on siis ollut HE:tä laadittaessa keskeisesti esillä. Kun laissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta antaa tiedot työttömälle maksetuista työmarkkinatukipäivistä, ne annetaan kunnan sosiaalihuollon tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Tätä perustellaan sillä, että vaikka kunnat ovat organisoineet tehtävät eri tavoin, on tarkoituksenmukaista, että oikeus tietoon maksetuista työmarkkinatukipäivistä monialaisen yhteispalvelun tarpeen arvioimiseksi olisi kunnan sosiaalihuollon tehtäviä hoitavalla viranomaisella.

2 §:n 4 momentti: Kansaneläkelaitoksella on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus antaa työ- ja elinkeinotoimistolle ja kunnan sosiaalihuollon tehtäviä hoitavalle viranomaiselle monialaisen yhteispalvelun tarpeen arvioimiseksi tieto 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle työttömälle maksetuista työmarkkinatukipäivistä. Kansaneläkelaitos voi luovuttaa tiedot konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Monialaisesta työllistymissuunnitelmasta HE:ssa todetaan, että se korvaa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisen aktivointisuunnitelman niiden asiakkaiden osalta, jotka täyttäisivät mainitun lain mukaiset aktivointisuunnitelman laatimista koskevat kriteerit. Monialaisessa työllistymistä edistävässä palvelussa voi olla siis muitakin asiakkaita. STM:n näkemys on, että kuntouttavaa työtoimintaa koskevan lain kohderyhmän osalta TYP:n asiakkaisiin olisi syytä soveltaa niitä periaatteita, joita käsittelyssä olevan HE:n perusteluissa on sosiaalihuollosta tuotu esiin.

On huomattava, että aktivointisuunnitelmana liittyy velvollisuuksia ja sanktioita. Ei siis ole yhdentekevää, kuka kunnan puolesta tätä valtaa käyttää. THL:n kuntouttavan työtoiminnan käsikirjassa todetaan seuraavaa: Jos aktivointisuunnitelmaan kuuluu kuntouttava työtoiminta, vastuu aktivointisuunnitelman tekemisestä on kunnan sosiaalitoimella. Käsikirja on toki vain ohjeellinen, mutta sieltä tämä näkemys on ollut myös soveltajien luettavissa.

Ohje on myös linjassa sosiaalihuoltolain sääntelyn kanssa. Sosiaalihuoltolain palvelutarpeen arviointia koskevan sääntelyn (eli sosiaalihuoltolain 36§:n perustelujen) mukaan sosiaalipalvelujen tarpeenmukaisuuden arvioinnin lähtökohtana on asiakkaan tilanteeseen nähden kattava palvelutarpeen arviointi. Asian käsittelyn vaatimaan aikaan vaikuttavat tuen tarpeen luonne ja laajuus. Arvioinnissa on otettava huomioon myös muuhun erityislainsäädäntöön sisältyvät säännökset. Säännöksessä myös edellytetään, että arvioinnista vastaavalla henkilöllä tulisi olla palvelutarpeen arvioinnin kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammatillinen koulutus. Sääntelyn mukaan tarpeen selvittelyyn voisi osallistua kulloisenkin tarpeen mukaan myös muiden alojen, kuten terveydenhuollon, työ- ja elinkeinohallinnon tai opetustoimen ammattilaisia.

Vaikka kunnassa voi olla sen yleistoimivallan perusteella vapaaehtoisesti toteutettavia omia työllistymistä edistäviä palveluita, STM:n mielestä sosiaalihuoltoa ei voida sivuuttaa kunnassa sosiaalihuollon asiakkaiden (tai potentiaalisten asiakkaiden) kohdalla. Sosiaalihuollon saaminen mukaan aktivointisuunnitelman laatimisprosessiin voidaan saada erilaisin järjestelyin kunnassa kyllä hoidettua.

Kuntaliiton lausunnon kommentointi

KL: Lakiesitystä on muutettu kuulemiskierroksen jälkeen merkittävästi järjestämättä uutta kuulemiskierrosta.

STM: Lakiesitykseen eikä sen säännöksiin ei ole tehty lausuntokierroksen jälkeen kuin hyvin vähäisiä tarkennuksia. Perusteluja on lisätty sosiaalihuollon roolin osalta, koska lausuntopalautteissa niin toivottiin.

Perusteluissa tuodaan kautta linjan esiin lain aiemmissa esitoissa jo esiintuotuja seikkoja. Kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu, johon soveltuu sosiaalihuollon lainsäädäntö mm. asiakkaan aseman osalta. Esitykseen on lisätty uuden sosiaalihuoltolain osuutta sosiaalihuollon prosessin osalta.

KL: Lakiesityksessä on alkuperäisestä lausuntokierroksesta nostettu esiin ainoastaan myönteiset palautteet. Esityksestä puuttuu esimerkiksi lausunnoissa mainittu kuntien suuri huoli kuntakorvauksen tasosta.

STM: Esitys ei ole kovin laaja, joten lausuntopalautetta koskevassa kohdassa ei ole selostettu kaikkia palautteita yksityiskohtaisesti. Suullisesti on valiokunnille kerrottu kuntien toive kuntakorvauksen nostamiseen.

KL: Esitetyillä säädösmuutoksilla on suuria kuntien kustannuksia lisääviä vaikutuksia.

STM: Esityksessä on lähdetty siitä, että jos kunta on toteuttanut palvelunsa tähän mennessä laadukkaasti, lakiin tehty lisäys asiakkaalle annetun tuen ja ohjauksen sisällyttämisestä aktivointisuunnitelmaan ja palvelun sisältöön ei tuo kunnille merkittäviä lisäkustannuksia. On merkillepantavaa, että Kuntaliitolla ei ollut lausunnossaan hallituksen esitykseen aikanaan huomauttamista tästä, vaikka se toikin esiin toiveen korvaustason nostosta. Kuntaliitto ei tuonut lausunnossaan muutoinkaan esiin nyt esitettyä kritiikkiä. Se on ilmaantunut kuntaliiton lausuntoon vasta nyt.

KL: Aktivointisuunnitelmaa tehtäessä kunnan edustajat eivät enää nykyisin, kuntien työllisyyspalvelujen kehittyttyä voimakkaasti viimeisen 10 vuoden aikana, välttämättä ole sosiaalialan ammattihenkilöitä, vaikka he tekevät yksilöllistä työtä moniammatillista ja monialaista tukea tarvitsevien asiakkaiden kanssa. Aktivointisuunnitteluun osallistuvien asiakkaiden palvelutarpeet ovat moninaisia, eivätkä heistä läheskään kaikki tarvitse kuntouttavaa työtoimintaa tai sote-palveluja.

STM: Aktivointisuunnitelmaan osallistuvan kunnan edustajan ei STM:n näkemyksen mukaan katsoa tarkoittavan ketä tahansa kunnan edustajaa, vaan nimenomaisesti kunnan sosiaalihuollon edustajaa. Tämä on olennaista kaikissa tapauksissa, koska etukäteen voi olla vaikea päätellä sitä, kuka aktivointisuunnitelmaan ohjatuista asiakkaista tulee sosiaalihuollon palveluita tarvitsemaan. Sosiaalihuollon osalta tilannearvion henkilön tarvitsemista sosiaalipalveluista tai siitä, ettei henkilö niitä tarvitse, voi tehdä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisesti tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilö. Erityistä tukea tarvitsevan henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä.

Käsittelyssä olevassa HE:ssä todetaan sivulla 12 seuraavaa: "Sosiaalihuollon järjestäjänä kunta on vastuussa paitsi järjestämistä vastuuun kuuluvien palveluiden toteuttamisen seurannasta ja valvonnasta, myös kuntouttavan työtoiminnan prosessista siten, kuin sosiaalihuollon prosessista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Asiakkaalle tehdään aktivointisuunnitelman laatimisen yhteydessä sosiaalihuoltolain tarkoittama tilannearvio, jonka perusteella määritellään asiakkaan tuen tarvetta

vastaavat sosiaalipalvelut. Mikäli asiakas hyötyy kuntouttavasta työtoiminnasta ja siihen suunnitelmassa päädytään, tulee tästä sosiaalipalvelusta tehdä erillinen päätös.”

Asiaa on edellä olevassa lähestytty kuntouttavan työtoiminnan palvelun kohderyhmän kautta, joiden osalta sosiaalihuollon ammattihenkilön tulisi osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen. Perusteluissa voisi olla kieltämättä selkeyttämisen varaa, jos kyse on sellaisista henkilöistä, joille aktivointisuunnitelmaan ei sisällytetä lainkaan kuntouttavaa työtoimintaa, vaan muita työllistymistä edistäviä palveluita. Kuinka merkittävä joukko on sellaisia henkilöitä, on sitten toinen kysymys. Toisaalta STM katsoo, että ilman sosiaalihuollon ammattilaisten osallistumista kunnan työllistymistä edistävien palveluiden prosessiin, on vaikea toteuttaa lainsäädännön edellyttämää ohjautumista kuntouttavaan työtoimintaan tai muihin tarkoituksenmukaisiin palveluihin.

Edelleen 13 a §:n perusteluissa on kyse kuntouttavan työtoiminnan sisällöstä ja siis kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista (ei kenestä tahansa pitkäaikaistyöttömästä). Heidän osaltaan STM katsoo, että sosiaalihuollon ammattihenkilön on oltava mukana seuraamassa asiakkaan palveluprosessia.

Ote em. kohdan perusteluista: ”Asiakkaalle on sosiaalihuollon asiakkuuden ajaksi syytä nimetä sosiaalihuoltolain tarkoittama omatyöntekijä, jolle kuuluu vastuu asiakkaan aktivointisuunnitelmassa sovittujen sosiaalipalveluiden toteutumisen seurannasta ja asiakkaan tilanteen tarpeenmukaisesta arvioinnista. Omatyöntekijän työ sisältää julkisen vallan käyttöön liittyviä elementtejä ja on siksi viranomaisen tehtävää. Tätä palvelua ei voi hankkia sosiaalihuollon ulkopuoliselta organisaatiolta. Sosiaalihuoltolain mukaan omatyöntekijänä on lähtökohtaisesti oltava sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö. Henkilön yksilöllisen palvelutarpeen arviointi on myös sosiaalihuollon viranomaistehtävä.

Palvelutarvearvioinnin perusteella määritellyn kuntouttavan työtoiminnan palvelukokonaisuuden tulisi sisältää henkilön elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita asiakkaan yksilöllisen palvelu-tarpeen mukaisesti. Omatyöntekijän tehtävänä on asiakkaan tarpeisiin vastaavan palveluntuottajan valinta ja palvelun toteutumisen seuranta. Kuntouttavaan työtoimintaan tulisi sisältyä myös henkilön tarvitsema tuki ja ohjaus, jota annetaan henkilökohtaisena tai ryhmässä toteutettavana palveluna. Henkilön tarvitsema tuki voisi olla esimerkiksi työhönvalmennusta. Siinä on kyse työelämätaitojen ja valmiuksien kasvattamisesta valmentajan tukemana. Henkilön tarkoituksenmukainen tuki ja ohjaus voi tapahtua myös ryhmämuotoisesti osana kuntouttavaan työtoimintaan sisältyvää työpaja- tai vastaavaa toimintaa. Sosiaalihuollon omatyöntekijän erityinen tehtävä on seurata yksilöllisen tuen ja ohjauksen toteutumista yksilön kohdalla. Sen sijaan edellä kuvattu käytännön tuki ja ohjaus voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Nyt ehdotetun mukaisesti palveluun sisältyvää tukea ja ohjausta voi myös hankkia yritykseltä tai sisällyttää palvelukokonaisuuksiin, joita kolmannen sektorin toimijat tuottavat kuntien kanssa tehtyjen ostopalvelusopimusten perusteella. Myös kunta voi tuottaa tuen ja ohjauksen palvelun itse. ”

KL: Jos kuntouttavan työtoimintaan osallistuvalla tulee jatkossa nimetä omatyöntekijä, joka on sosiaalihuollon ammattihenkilö, on selvää, että kustannusvaikutuksiakin on. Kaikissa kunnissa ei tällä hetkellä myöskään ohjausta ja tukea antava henkilöstö ole sosiaalihuollon ammattilaisia, eikä se asiakkaiden moninaiset tilanteet huomioiden ole myöskään aina tarpeellista.

STM: Kyse on HE:n perusteluista, jossa avataan sosiaalihuollon roolia kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden kohdalla nykyisen lainsäädännön perusteella. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta omatyöntekijään säädetään sosiaalihuoltolain 42 §:ssä. Pykälän mukaan asiakkaalle olisi nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Omatyöntekijän tehtävänä on asiakkaan edun ja tarpeiden mukaisesti edistää palvelujen järjestämistä asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti siten, että

tavoitteena on asiakkaan itsenäinen selviytyminen ja tuen tarpeen päättymisen asiakkaan kanssa tavoitteeksi asetetun määräajan jälkeen. Omatyöntekijän tehtävänä on siten tukea asiakasta tämän omien ja asiakassuunnitelmassa (aktivointisuunnitelmassa) asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja omien voimavarojen vahvistamisessa ja käyttämisessä.

Sosiaalihuollon osallistuminen tapahtuu tapauskohtaisen harkinnan mukaan siinä laajuudessa kuin asiakkaan kohdalla kulloinkin on tarpeen. Kuntouttavan työtoiminnan toteutuksen yhteydessä tukea ja ohjausta voi antaa muunkin koulutuksen saanut kuin sosiaalihuollon ammattihenkilö. Perusteluissa tuodaan esiin, että se voi olla esimerkiksi työhönvalmennusta. STM katsoo, että hyvällä organisoinnilla kunnissa on löydettävissä joustava tapa toteuttaa palvelut eri ammattilaisten yhteistyönä. Se ei kuitenkaan kuulosta laadukkaalta palvelun toteutustavalta, jos kuntouttavassa työtoiminnassa palkkatuettu työtön ohjaa toista työtöntä, kuten eräässä lausunnossa kunnan palvelun vastuuhenkilöistä avoimesti kerrottiin.

KL: Em. syistä Kuntaliitto katsoo, että nyt ehdotetuilla muutoksilla asetetaan kunnille kokonaan uusi tehtävä, jonka kustannukset tulee lakiesityksessä arvioida tarkasti ja korvata kunnille täysimääräisesti.

STM: Kyse on perusteluista, joissa avataan sosiaalihuollon roolia nykyisen lainsäädännön mukaan. Kyse ei ole säännöksistä, joissa kunnille annettaisiin uusia tehtäviä. Sosiaalihuoltolaki ja siihen liittyvät säännökset sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta omatyöntekijään on tullut voimaan jo 1.4.2015, joten tuota tehtävää ei voi mitenkään katsoa kunnille uudeksi tehtäväksi.

KL: ...kuntouttavan työtoiminnan tarjonta kaventuu nykyisestään ja iso osa asiakkaista jää aktivoinnin ja osallisuuden ulkopuolelle. Tällä passiiviyttömyyden lisääntymisellä on myös laajempia syrjäytymisestä aiheutuvia kielteisiä kustannusvaikutuksia koko julkistalouteen..... Esitys uusien pätevyysvaatimusten myötä lisäksi painetta sote-puolella,... Tämä odottelu ja lisääntynyt hallintotyö lisää viiveitä asiakkaiden kokonaistyöttömyyteen ja lisää yhteiskunnan kustannuksia. jne jne...

STM: Kyse on perusteluista, joissa avataan sosiaalihuollon roolia nykyisen lainsäädännön mukaan. Kyse ei ole säännöksistä, joissa kunnille annettaisiin uusia tehtäviä tai uusia pätevyysvaatimuksia. Sen sijaan kuntouttavassa työtoiminnan palvelussa tukea ja ohjausta voi antaa muunkin koulutuksen saanut kuin sosiaalihuollon ammattihenkilö. Perusteluissa tuodaan esiin, että se voi olla esimerkiksi työhönvalmennusta. STM katsoo, että hyvällä organisoinnilla kunnissa on löydettävissä joustava tapa toteuttaa palvelut eri ammattilaisten yhteistyönä.

KL: Tällä hetkellä asiakkaiden palvelutarpeita vastaavia TE-palveluja ei ole käytännössä aina tarjolla tai asiakkaat eivät aina välttämättä tule valituksi TE-hallinnon tarjoamiin palveluihin. Asiakkaan kyvykkyyttä osallistua työllisyyspalveluihin on erittäin vaikea mitata, jos niitä ei ole edes saatavilla.

STM: Tässä esityksessä ei ratkaista TE-palveluiden järjestämisen ongelmia, vaan pyritään vahvistamaan kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan oikeutta laadukkaaseen sosiaalihuoltoon.

KL: Kuntouttava työtoiminta palveluna järjestetään suuressa osassa kuntia työllisyyspalveluissa ja työmarkkinatukea saavien asiakkaiden aktivointi- ja monialaiset työllistymissuunnitelmat on pääasiallisesti tehty työllisyyspalvelujen henkilöstön toimesta sosiaalihuollon delegointivaltuuksien nojalla.

STM: Kuntouttavan työtoiminnan voi käytännössä toteuttaa monella eri tavalla, joten kunnan työllisyyspalveluilla voi olla niissä keskeinen rooli. Silti asiakkaan ohjautumisessa kuntouttavaan työtoimintaan, joka on sosiaalihuollon palvelu, tulisi kuitenkin STM:n näkemyksen mukaan olla

sosiaalihuollon ammattihenkilöllä perusteluissa kuvatuunlainen rooli. Kuntouttavan työtoiminnan toteuttaminen kunnassa on lähtökohtaisesti sosiaalihuollon monijäsenisen toimielimen vastuulla. Sosiaalihuollon tehtävistä osa voitaneen delegoida kunnassa myös muille kuin sosiaalihuollon ammattihenkilöille, mutta STM:n näkemyksen mukaan aktivointisuunnitelman tekeminen, kuntouttavaan työtoimintaan liittyvät suunnitelmat ja päätökset sekä sosiaalipalveluun ohjatun asiakkaan palveluprosessin seuranta ovat selkeästi sosiaalialan ammattihenkilön osaamista vaativaa työtä ja siten sosiaalihuollon vastuulle kuuluvaa lakisääteistä toimintaa.

KL: Isossa osassa kuntia työllisyysyksiköt siis järjestävät kuntouttavan työtoiminnan palvelut itse. Perusteluissa järjestäminen näytetään siirrettävän kokonaan sosiaalitoimen vastuulle, josta se on nimenomaan tarkoituksenmukaisuusperustein vähitellen siirtynyt järjestettäväksi monialaisesti.

STM: Järjestämisen ja tuottamisen käsitteet on tässä sekoitettu toisiinsa. Kunnalla on vastuu kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Tuottamisen se voi organisoida eri tavoin. Tätä periaatetta on esityksessä myös selkeytetty kuntalain mukaiseksi.

KL: Kunnille tulee jättää harkintamahdollisuus, onko kuntouttava työtoiminta ensisijaisesti osallisuutta tukevaa vai työkykyä, osaamista ja työllistymistä tukevaa palvelua.

STM: Tämä on lain mukaan mahdollista. Kuntouttavaan työtoimintaan voi osallistua 1-4 päivänä viikossa ja palveluun voi yhdistää muita palveluita. Palvelu voi painottua eri asiakkaille eri tavoin. Kuntien toimivalta varsinaisten julkisten TE-palveluiden tarjoajana vaatisi lainmuutoksen, jota kuntakokeilussa kokeillaan.

KL: Hallituksen esityksessä painotetaan sitä, että kuntouttavalla työtoiminnalla ei saa korvata virkasuhteessa tai työsuhteessa tehtävää työtä, eikä se saa aiheuttaa kunnan tai muun toiminnan toteuttajan palveluksessa olevien työntekijöiden irtisanomisia tai lomauttamisia. Tämän varmistamiseksi kunnan on ilmoitettava kuntouttavan työtoiminnan aloittamisesta aina pääluottamusmiehelle. Menettely lisää byrokratiaa ja antaa jo lähtökohtaisesti negatiivisen signaalin siitä, että esitetyn kaltainen vaara olisi olemassa.

STM: Esityksessä siteerataan vain kuntouttavaa työtoimintaa koskevan lain 14 ja 16 pykälien sisältöä, ei ehdoteta säännöksiin muutoksia tai tuoda perusteluissa esiin mitään uusia painotuksia. Vastaavan kaltainen ilmoittamista koskeva säännös on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 9 §:ssä, jossa säädetään työkokeilusta.

Neuvotteleva virkamies

Susanna Rahkonen